

LIETUVOS MOTERŲ
LOBISTINĖ ORGANIZACIJA

Lietuvos Moterų lobistinė organizacija
Nr. 303043700
Savanorių pr. 1, Kaunas, LT-44255
www.lmlo.lt
8 615 78501
Audronekisieliene@gmail.com

2019-12-20, LMLO 2019-12/20-3

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

A.Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius
Tel. (8 5) 266 4201

El. p. post@socmin.lt

Eitvydas Bingelis, Socialinės apsaugos ir darbo viceministras

Valstybinė moterų ir vyrų lygių galimybių Komisijos Pirmininkas
El. p. Eitvydas.Bingelis@socmin.lt

Vidaus reikalų ministerija

Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius
Tel. (8 5) 271 7130

El. p. bendrasisd@vrm.lt

Teisingumo ministerija

Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius
Tel. (8 5) 266 29 81

El. p. rastine@tm.lt

Dėl smurto artimoje aplinkoje ir smurto prieš moteris problemų kompleksinio sprendimo bei galimų NVO paslaugų socialinėje ir neformaliojo suaugusiųjų švietimo srityse, įgyvendinat Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą

Lietuvos moterų lobistinė organizacija (LMLO), vienijanti 44 organizacijas, ir jos sudėtyje veikiantis Smurto prieš moteris mažinimo ir smurto artimoje aplinkoje komitetas, teigiamai vertina Lietuvos Valstybės veiksmus, siekiant visapusiškos smurto artimoje aplinkoje bei smurto prieš moteris prevencijos ir efektyviai koordinuoto pagalbą teikiančių organizacijų darbo, padedant kompleksiskai spręsti smurto problemas.

Tačiau įgyvendinant Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą vis dar stokojama šioje srityje dirbančių organizacijų glaudaus bendradarbiavimo ir aiškiai apibrėžtų funkcijų ir atsakomybių ribų. Nors ir daug diskutuojama apie „Europos tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir kovos su juo“ ratifikavimo svarbą, tačiau Lietuvoje dar nėra sukurta pakankama infrastruktūra, kuri leistų įgyvendinti įsipareigojimus šiai Konvencijai.

Lietuvos moterų lobistinė organizacija, įgyvendindama LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos finansuojamą projektą „Moterų ir vyrų lygybės srityje dirbančių nevyriausybių organizacijų veiklos stiprinimas“, remdamasi JT Visų formų diskriminacijos prieš moteris

panaikinimo Komiteto 2019 m. Rekomendacijomis, LMLO atliktais tyrimais ir ilgamete patirtimi moterų ir vyrų lygybės srityje, teikia šiuos pasiūlymus:

- 1) Suburti darbo grupę dėl teisės aktų, skirtų kovai su smurtu prieš moteris dėl lyties, suderinamumo su Konvencija ir pasiūlymų dėl infrastruktūros šios Konvencijos įpareigojimas vykdyti sukūrimo, taip pat kuri atliktų įgyvendinimo ir suderinamumo monitoringą.
- 2) Kryptingai tobulinti policijos darbą smurto artimoje aplinkoje atvejais, sukuriant visuose policijos padaliniuose specializuotas profesionalias policininkų grupes dėl smurto artimoje aplinkoje įvykių, kurios vyktų į įvykio vietą.
- 3) Organizuoti bendrus mokymus policijos darbuotojams, tardytojams, medikams, specializuotų pagalbos centrų, visa parą veikiančių pagalbos linijų atstovams, tam kad neliktų nei vienoje grandyje spragų teikiant operatyvią ir ilgalaikę pagalbą smurto aukoms.
- 4) Siekiant įgyvendinti LR Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymo 4 str. ir LR Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatas, įpareigoti savivaldybes į savo strateginius plėtros ir veiklos planus, suderinus su konkrečioje teritorijoje veikiančiu Specializuotos pagalbos centru, numatyti priemones, skirtas mažinti smurto prieš moteris ir smurto artimoje aplinkoje mastus. Organizuoti mokymus savivaldybių atstovams, siekiant kad savivaldybių strateginiuose planuose būtų įtrauktos priemonės smurto artimoje aplinkoje problemų sprendimui.

Siūlome savivaldybių finansuojamas prevencines veiklas nukreipti į:

- Specializuotos pagalbos centrų žinomumą regioniniu/savivaldos lygmeniu;
  - Savivaldybių institucijų darbuotojų, dirbančių smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos teikimo nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusiems asmenims srityse, profesinės kompetencijos tobulinimą;
  - Pagalbos teikimo nuo smurto artimoje aplinkoje nukentėjusiems asmenims ir jų šeimos nariams sistemos savivaldos lygmeniu tobulinimą, siekiant gerinti pagalbos kokybę ir prieinamumą.
- 5) Sistemingai vykdyti Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo įgyvendinimo monitoringą, siekiant įvertinti asmeniui nukentėjusiam nuo smurto artimoje aplinkoje teikiamos pagalbos efektyvumą, įvertinant įvairių susijusių organizacijų teikiamą apsaugą, pagalbą ir procedūras, mechanizmą ir, atsižvelgus įgautus rezultatus, numatyti su tuo susijusių specialistų kvalifikacijos tobulinimą.
  - 6) Skirti pastovų finansavimą prevencijai, prioritetą teikiant NVO ir specializuotiems pagalbos centrams, vykdant prevenciją dėl smurto artimoje aplinkoje (rekomenduojama pastovi šviečiamoji veikla mokyklose, kitose švietimo įstaigose, organizacijose). Numatyti finansavimą sistemiskai, skiriant pastovias lėšas prevencijai.
  - 7) Ypatingą dėmesį skirti specialios teisės aktais įtvirtintos pagalbos sistemos moterims, turinčioms negalią, patyrusioms smurtą artimoje aplinkoje sukūrimui. Dirbant šioje srityje kviesti bendradarbiauti tarptautinių organizacijų, ginančių moterų, turinčių negalią ar psichinę negalią, teises, Lietuvos sutrikusios psichikos žmonių globos bendriją.

LIETUVOS MOTERŲ
LOBISTINĖ ORGANIZACIJA

Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad LR BK nėra „persekiojimo“ sąvokos, nors ši veika yra vienas iš LR BK 145 str. 2 dalyje numatyto asmens terorizavimo aspektų. Terorizavimas pirmiausiai siejamas su bauginimu, kur tai galima laikyti neteisėtu bauginimo (bet ne persekiojimo) procesu, ir apima įvairias nusikalstamas veikas, kuriomis siekiama sukelti nukentėjusiam vienokio ar kitokio stiprumo baimės jausmą. LR BK 145 str. 2 dalyje nėra nurodyta nei būdų, nei priemonių, kuriomis asmuo gali būti persekiojamas ar kurios gali būti naudojamos siekiant įbauginti asmenį. Neteisėtas poveikis psichikai veikia biologinį ar socialinį gyvenimą, nes tai siejama su pavojaus šaltiniu. Esami problemos sprendimo būdai yra nepakankami. Todėl siūlome, kad būtų

1. Pakeistas ar papildytas LR BK 145 str., kuriame turi atsirasti toks terminas, kaip sistemingas žmogaus persekiojimas, siekiant jį kontroliuoti. Čia turi būti įvardinti psichologinio smurto būdai ir persekiojimo veiksmai, poveikis aukai, įstatymo įvardijamas „nepageidaujamas elgesys“, kuris vertinamas dažnumo, trukmės ir intensyvumo atžvilgiais.
2. Numatyta galimybė taikyti veiksmų laisvės apribojimą asmenims, įtariamams dėl psichologinio smurto, persekiojimo (įvardijant persekiojimo veikas), įvardijant, kaip auka vertina kaltininko veiksmus ar įvykio aplinkybes, taip užtikrinant pagalbą nukentėjusiajam.

Lietuvos moterų lobistinės organizacijos pirmininkė

Audronė Kisielienė